

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/68191,W-Osielcu-kolo-Jordanowa-odslonieto-pomnik-mjr-Zygmunta-Szendzielarza-Lupaszk.html>
19.05.2024, 11:38

W Osielcu koło Jordanowa odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

Płk Lidia Lwow-Eberle oraz zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, wojewoda małopolski Piotr Ćwik i wójt gminy Jordanów Artur Kudzia odsłanili 24 marca 2019 r. w Osielcu (pow. suski) pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, sfinansowany przez krakowski oddział Instytutu. Popiersie majora stało w miejscu, w którym po raz ostatni cieszył się wolnością.

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto

pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

Uroczystość w Osielcu – wsi, w której aż do aresztowania przez komunistyczną bezpiekę w 1948 r. ukrywał się jeden z najwybitniejszych żołnierzy walczących o suwerenność Polski w XX wieku – zgromadziła kilkaset osób. Wzięli w niej udział m.in. dyrektor krakowskiego IPN dr hab. Filip Musiał i dr Maciej Korcuć, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa. Po mszy świętej w kościele parafialnym, zebrani przeszli pod popiersie „Łupaszki”. Ceremonię z asystą wojskową rozpoczął hymn państwowy. Uroczystość uświetniła Orkiestra Wojskowa z Bytomia i kompania honorowa Wojska Polskiego.

Wojewoda odczytał list skierowany przez wicepremier Beatę Szydło. Głos zabrał także m.in. dr Szwagrzyk, który przypomniał, że mjr Szendzielarz został zamordowany przez komunistyczne państwo. – *On nie został stracony. Został zamordowany strzałem w potylicę. Nie przez pluton, tylko przez oprawcę, który strzelał na wzór katyński w głowę. Nie został pochowany na Łączce, bo chować to znaczy złożyć kogoś do grobu, pochować to znaczy oddać mu szacunek* – mówił wiceprezes IPN.

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

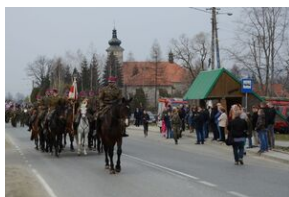
24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

Do Osielca przyjechała płk Lidia Lwow-Eberle, ps. „Ewa” i „Lala”, która służyła jako sanitariuszka w 5. Brygadzie Wileńskiej AK, dowodzonej przez mjr. Szendzielarza. Po śmierci żony „Łupaszki”, Anny, była jego towarzyszką życia. Została aresztowana wraz z nim i skazana na dożywocie. Wyszła na wolność w 1956 r.

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

24 marca 2019 r. w Osielcu odsłonięto pomnik mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

Mjr Zygmunt Szendzielarz ps. „Łupaszka”

Był jednym z najwybitniejszych bojowników o suwerenność Polski w XX wieku. Jako żołnierz Wileńskiej Brygady Kawalerii uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939 r. W okresie okupacji niemieckiej prowadził działalność niepodległościową na Wileńszczyźnie i Grodzieńszczyźnie. Od 1944 r. podjął aktywną działalność bojową przeciw okupantowi sowieckiemu i jego komunistycznym strukturom w Polsce. Stał na czele 5. Brygady Wileńskiej AK. Operował m.in. na Białostocczyźnie i Pomorzu. Należy do najwybitniejszych dowódców niepodległościowego podziemia po 1945 r.

Został aresztowany 30 czerwca 1948 r. w Osielcu niedaleko Jordanowa, gdzie się ukrywał. Na dwa i pół roku został osadzony w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. Był torturowany. 23 października 1950 r. rozpoczął się proces. 2 listopada 1950 r. zapadł wyrok – kara śmierci. Wykonano go 8 lutego 1951 r. w więzieniu na Mokotowie. Ciało zostało pochowane w tajemnicy w nieznanym miejscu. W 2013 r. badacze IPN zidentyfikowali szczątki mjr. Szendzielarza, podczas prac ekshumacyjnych na łączce, na

warszawskich Powązkach. Pogrzeb państwowy z udziałem Prezydenta RP odbył się 24 kwietnia 2016 na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Mjr Zygmunt Szendzielarz jest symbolem niezłomnej walki z totalitarnym zniewoleniem i męczeńskiej śmierci w imię wolnej ojczyzny.

[Więcej informacji o majorze na portalu IPN: WILCZE TROPY](#)

Zdjęcie majora z ogólnopolskiego listu gończego wydanego przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa

Na kwaterze w domu Bazińskich w Osielcu, zima 1948 r.

Ryngraf z Matką Boską Ostrobramską, używany przez wielu żołnierzy AK na Wileńszczyźnie

PLIKI DO POBRANIA

[Mjr Zygmunt Szendzielarz ps. „Łupaszka” \(pdf, 228.99 KB\) 07.03.2019 12:20](#)